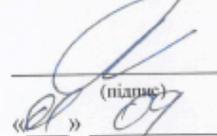

Міністерство освіти і науки України
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
Інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
економіки та менеджменту

 Сергій ПОБИГУН
(підпис)
« 09 » 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

МАКРОЕКОНОМІКА ТА МІКРОЕКОНОМІКА

Освітній рівень _____ перший (бакалаврський) рівень _____
(назва освітнього рівня)

Галузь знань _____ D Бізнес, адміністрування та право _____
(цифра і назва галузі знань)

Спеціальність _____ D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» _____
(код і назва спеціальності)

Спеціалізація _____ _____
(назва спеціалізації за наявності)

Освітня програма _____ «Фінанси, банківська справа та страхування» _____
(назва ОП)

Статус дисципліни _____ обов'язкова _____
обов'язкова/вибіркова

Мова викладання _____ українська _____

2025 р.

Розробник(и):

Професор кафедри фінансів, обліку та оподаткування
доктор економічних наук, професор

lilii.simkiv@nung.edu.ua

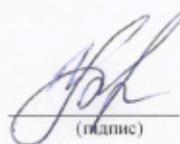

Лілія СІМКІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено на засіданні _____ кафедри фінансів, обліку та оподаткування
(назва кафедри)

Протокол від «29» _____ 08 _____ 2025 року № 1,

Завідувач
кафедри фінансів, обліку та оподаткування
(назва кафедри)

Уляна АНДРУСІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

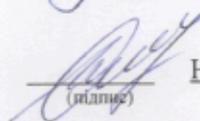
Узгоджено:

Завідувач випускової
кафедри фінансів, обліку та оподаткування
(назва кафедри)

Уляна АНДРУСІВ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Гарант ОП «Фінанси, банківська справа та страхування»
(назва програми)

Наталія КРИХІВСЬКА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1 ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Мета і завдання дисципліни	Метою вивчення дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка» є формування теоретичних знань, умінь та практичних навичок у галузі мікро- та макроекономіки; набуття навичок застосування механізмів прийняття рішень окремими економічними суб'єктами (індивідами, домашніми господарствами, підприємствами, галузями народного господарства), тобто усіма господарчими агентами, які прагнуть досягти певної соціально-економічної цілі, шляхом використання обмежених ресурсів Основні завдання вивчення дисципліни полягають у вивченні ключових положень базових макро- та мікроекономічних теорій, ринкових механізмів та механізмів економічної політики щодо регулювання економіки, набуття знань про основні форми і методи впливу на економіку, за допомогою яких забезпечується її ефективне функціонування з метою досягнення найвищого рівня задоволення матеріальних потреб.
Посилання на розміщення дисципліни на навчальній платформі	https://dn.nung.edu.ua/course/view.php?id=4677
Попередні вимоги для вивчення дисципліни / пререквізити	«Економічна теорія»
Постреквізити	Дисципліна «Макроекономіка та мікроекономіка» забезпечує вивчення та засвоєння наступного переліку нормативних дисциплін: «Фінанси»
Результати навчання	ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПРН02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.
Компетентності	Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування у професійній діяльності окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності. Загальні компетентності: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Спеціальні (фахові) компетентності: ФК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
Підсумковий контроль, форма	Іспит

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)	Навчальна дисципліна формує такі соціальні м'які навички (soft skills), як: - здатність до комунікації та ефективного толерантного обговорення широкого кола питань з проблем глобалізації, її впливу на соціально-економічний, екологічний, політичний, культурологічний розвиток людства;- навички критичного, позитивного та конструктивного мислення, вміння використовувати наукові аргументи при обговоренні глобалізаційних проблем;- вміння самоорганізації, планування та ефективного використання робочого часу;- вміння працювати в команді.

2 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1) щодо відвідування занять і поведінки на них

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу» (від 31.03.2022 р., наказ № 68) (https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vOfAsqo4SgfOAC4CORnktD6cV8e_Drg1hOjA_OslC9I_XLrMvCZw4gmGVYKAUTinjeSYCpze5Rc0P4ad/pub) відвідування здобувачами вищої освіти всіх аудиторних занять з пропонованої дисципліни за чинним протягом семестру розкладом є обов'язковим. Спізнення на зазначені заняття – не допускаються.

Здобувачі вищої освіти протягом аудиторного заняття: активно працюють над виконанням необхідного обсягу навчальної роботи; поведуть себе дисципліновано та сприяють підтримці належного санітарного стану в навчальних приміщеннях. Усі види робіт потрібно виконувати вчасно, для підтримання інтенсивного темпу курсу та ефективного засвоєння матеріалу. Пропущені лекційні заняття передбачають виконання додаткових видів робіт: підготовка презентації чи написання есе. Пропущені практичні заняття передбачають усну відповідь та тестовий контроль.

При відвідуванні занять в режимі відеоконференцій необхідно працювати із ввімкненими відеокамерами, приєднуватися до заняття з корпоративних акаунтів, найменування якого повинно містити прізвище та ім'я здобувача освіти.

2) щодо дотримання принципів академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти під час навчання в університеті зобов'язані неухильно виконувати «Положення про академічні доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу» (від 13.12.2019 р., наказ № 327 зі змінами внесеними згідно з наказом ректора [від 05 квітня 2022 року № 73](https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vQdKO2-AhMnm0rW-jjwpNiRWKdicYQcz3Gk2uPBXV1BwgCbHr0Kr_1NeQu_E-SDHQyliqMZOPHZp1g/pub)) (https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vQdKO2-AhMnm0rW-jjwpNiRWKdicYQcz3Gk2uPBXV1BwgCbHr0Kr_1NeQu_E-SDHQyliqMZOPHZp1g/pub).

Не допускається порушення академічної доброчесності, зокрема неприпустимими є елементи плагіату в презентаціях та доповідях, списування під час виконання контрольних завдань (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв), фальсифікації та фабрикації в письмових роботах. Студенти повинні проявляти самостійність у виконанні поставлених завдань, коректності посилань на інформаційні джерела.

У випадку відхилення від дотримання принципів академічної доброчесності – реагування відбуватиметься відповідно до «Положення про академічні доброчесність працівників та здобувачів вищої освіти Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу»).

3) щодо оцінювання

Форма зарахування навчальної дисципліни відповідає вимогам навчального плану і враховує специфіку дисципліни, у тому числі поставлені цілі та результати навчання. Студентів інформується на першому занятті з даної дисципліни про правила зарахування навчальної дисципліни, у тому числі – форми та критерії оцінювання. Поточний контроль успішності студентів проводиться викладачем безпосередньо під час її вивчення на поточних заняттях згідно розкладу та відповідно до робочої програми. У процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота студента щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Оцінювання здобувачі вищої школи здійснюється згідно з Положення «Про систему поточного та підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу студентів» від 28.10.2009 року (https://drive.google.com/file/d/1YeqiMjmBj-fKhWaiYlutYc66_OT3uPzA/view).

До всіх студентів застосовуються єдині принципи, вимоги та критерії оцінювання. Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним

співвідношенням: лекції – 40% семестрової оцінки, практичні роботи – 60 % семестрової оцінки.

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами тематичних контролів та підсумкових контролів. Оцінювання лекційного (теоретичного) курсу проводиться у вигляді колоквиумів. Оцінювання практичного курсу (практичні заняття) проводиться шляхом перевірки виконання поставлених практичних та індивідуальних завдань.

До складання іспиту допускаються студенти, які виконали усі види робіт, завдань, передбачених на семестр з даної навчальної дисципліни, відвідали усі, передбачені даною програмою навчальної дисципліни навчальні заняття та набрали сумарно не менше 35 балів за шкалою ЄКТС. Пропуски занять без поважної причини відпрацьовуються студентом згідно розкладу консультацій, що подано на сайті кафедри (<https://nung.edu.ua/department/instytut-ekonomiky-ta-menedzhmentu/kafedra-finansiv-obliku-ta-opo-datkuвання>). При оцінюванні надається перевага стандартизованим методам: тестуванню, структурованій письмовій роботі. За змістом оцінюється рівень сформованості умінь та навичок, що визначені в освітній програмі підготовки бакалавра спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» та відображені у даній програмі.

У разі застосування дистанційної технології навчання поточний та семестровий контролі здійснюються згідно «Положення щодо організації поточного, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти із застосуванням дистанційних технологій» від 22.10.2022р. наказ

№262

(https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vTA8xDAhVyCMLSvHWaS9lc6EBR8mO-hwz_DIjw6iRER_tVGd6nRCPQwVx7_jmBFO/pub).

4) щодо кінцевих термінів (дедлайнів) та перескладання

Студент повинен протягом навчального семестру вчасно (до наступного заняття) виконувати всі завдання даної робочої програми. Умови допуску до перескладання модульного та підсумкового контролів, графік і форми перескладання регламентовані Положення про організацію освітнього процесу в ІФНТУНГ, зазначеному в пункті 1) цього розділу.

Іспит – це форма підсумкової атестації засвоєння студентом (слухачем) теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни за семестр. Повторне складання заліку дозволяється не більше двох разів з дисципліни – перший раз лектору, призначеному завідувачем кафедри, другий – комісії, яка створюється директором інституту.

5) щодо визнання результатів навчання у неформальній освіті (у випадку наявності такої можливості)

Робочою програмою не передбачено визнання результатів навчання у неформальній освіті.

Уніфікована інформація

6) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до Положення про звернення здобувачів вищої освіти з питань, пов'язаних з освітнім процесом, затвердженого наказом ректора університету № 43 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/L3YUV>.

7) щодо конфліктних ситуацій

Спілкування учасників освітнього процесу (викладачі, здобувачі) відбувається на засадах партнерських стосунків, взаємопідтримки, взаємоповаги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного знання. Вирішення конфліктних ситуацій здійснюється відповідно до Положення про вирішення конфліктних ситуацій в ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету № 44 від 24.02.2020 року. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://griml.com/i42PI>.

8) щодо опитування здобувачів

Після завершення курсу здобувачу надається можливість пройти опитування стосовно якості викладання дисципліни за покликанням <https://nung.edu.ua/department/yakist-osviti/04-anketuvannya>

9) щодо політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися базових принципів використання інструментів генеративного штучного інтелекту відповідно до Положення про загальні політики використання інструментів генеративного штучного інтелекту в навчальному процесі ІФНТУНГ, затвердженого наказом ректора університету від 15.03.2024 року No 82. Ознайомитись з документом можна за покликанням <https://salo.li/1E36Aae>.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Обсяг навчальної дисципліни

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка» згідно з чинним НП, розподіл за семестрами і видами навчальної роботи характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього	Розподіл по семестрах
		семестрахсеместрах Семестр 2
Кількість кредитів ECTS	5	5
Кількість модулів	2	2
Загальний обсяг часу, год	150	150
Аудитори і заняття, год, у т.ч.:	72	72
лекційні заняття	36	36
семінарські заняття	-	-
практичні заняття	38	38
лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота, год, у т.ч.	76	76 108
Форма семестрового контролю	іспит	іспит

3.2. Лекційні заняття

Тематичний план лекційних занять дисципліни характеризує таблиця 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	18	
ЗМ 1	Макроекономіка.	18	
Т 1.1	Предмет, метод та основні проблеми макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Предмет, об'єкт та функції макроекономіки як науки. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	4	1-5
Т 1.2	Сукупний попит та сукупна пропозиція Структура сукупного попиту. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Мультиплікатор у моделі AD – AS.	2	1-5
Т 1.3	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку Зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки. Моделі економічних коливань.	2	1-5
Т 1.4	Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індeksi та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса. Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.	4	1-5

Т 1.5	Держава в системі макроекономічного регулювання: фіскальна, монетарна політика держави, політика економічного зростання. Роль держави у змішаній економіці. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики. Монетарна політика. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання.	4	1-5
Т 1.6	Макроекономічна політика у відкритій економіці. Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Порівняльна та абсолютна перевага. Валютний ринок і валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	1-5
М2	ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ВИРОБНИЦТВО ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ	18	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	18	
Т 2.1	Предмет і метод мікроекономіки. Потреби, блага, корисність. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів господарства. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби та їх класифікація. Економічні блага. Класифікація економічних благ. Корисність. Величина корисності. Загальна корисність. Гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.	4	1-5
Т 2.2	Попит і пропозиція в ринковій економіці. Ринковий попит. Зміна обсягу попиту та зміна попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Зміст закону пропозиції, його графічне та алгебраїчне зображення. Нецінові детермінанти пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги та її графічне зображення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна. Поняття еластичності. Визначення цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Вплив фактора часу на еластичність пропозиції.	4	1-5
Т 2.3	Аналіз поведінки споживача. Характеристика поведінки споживача. Раціональність вибору та рівновага споживача. Рівновага споживача та рівень його добробуту. Крива байдужості споживача. Графічне зображення кривої байдужості. Властивості кривої байдужості. Карта байдужості. Бюджетна лінія споживача. Графічне та алгебраїчне зображення бюджетної лінії. Поняття нахилу бюджетної лінії. Властивості бюджетної лінії.	2	1-5

Т 2.4	Мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва та прибуток. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Сутність фірми та її функції. Види фірм. Поняття і види витрат. Сутність і види прибутку.	4	1-5
Т 2.5	Модель фірми в умовах досконалої конкуренції. Умови виникнення досконалої конкуренції. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Переваги і недоліки фірма та умови її функціонування. Типи поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції: максимізація прибутку, мінімізація витрат, припинення виробництва.	2	1-5
Т 2.6	Модель фірми в умовах недосконалої конкуренції. Характерні ознаки недосконалої конкуренції. . Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Ринок монополістичної конкуренції. Модель ринку монополістичної конкуренції та її характерні ознаки. Олігополія. Моделі ціноутворення на олігопольному ринку.	2	1-5

3.3. Практичні (семінарські) заняття

Теми практичних (семінарських) занять дисципліни наведено у таблиці 3.

Таблиця 3 – Теми практичних (семінарських) занять

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	18	
ЗМ 1	Макроекономіка.	18	
П 1.1	Предмет, метод та основні проблеми макроекономіки. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Предмет, об'єкт та функції макроекономіки як науки. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП.	4	1-5
П 1.2	Сукупний попит та сукупна пропозиція Структура сукупного попиту. Фактори, які впливають на споживчий попит, інвестиційний попит, попит держави та попит закордону. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Мультиплікатор у моделі AD – AS.	2	1-5
П 1.3	Макроекономічна нестабільність: циклічність економічного розвитку Зміст, фактори, форми прояву та суперечності. Класифікація циклічних коливань. Види циклів. Короткі цикли Дж. Кітчина. Середні цикли К. Жугляра. Будівельні цикли С. Кузнеця. Довгі цикли М. Кондратьєва. Теорії причин виникнення циклів. Нециклічні коливання економіки. Моделі економічних коливань.	2	1-5
П 1.4	Інфляція та безробіття як фактори порушення макроекономічної рівноваги. Інфляція, її суть та причини виникнення. Вимірювання інфляції. Індеси та темп інфляції. Види інфляції. Соціально-економічні наслідки передбачуваної та непередбачуваної інфляції. Безробіття як фактор макроекономічної нестабільності. Типи (форми) безробіття. Природний рівень безробіття. Приховане безробіття та прихована зайнятість. Соціально-економічні наслідки безробіття. Закон А.Оукена. Зв'язок інфляції та безробіття. Крива А.Філіпса. Антиінфляційна політика держави. Заходи держави, спрямовані на обмеження безробіття.	4	1-5
П 1.5	Держава в системі макроекономічного регулювання: фіскальна, монетарна політика держави, політика економічного зростання. Роль держави у змішаній економіці. Вплив держави на умови формування економічної рівноваги. Фіскальна політика, її зміст та функції. Види фіскальної політики.	4	1-5

	Монетарна політика. Механізм функціонування грошового ринку. Сутність економічного зростання. Передумови й характерні риси сучасного економічного зростання. Джерела економічного зростання.		
П 1.6	Макроекономічна політика у відкритій економіці. Механізм зовнішньоекономічної політики. Інструменти зовнішньоторговельної політики. Порівняльна та абсолютна перевага. Валютний ринок і валютний курс. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	2	1-5
M2	ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ВИРОБНИЦТВО ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ	20	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	20	
П 2.1	Предмет і метод мікроекономіки. Потреби, блага, корисність. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Проблема обмеженості ресурсів і необхідності вибору. Альтернативність цілей використання обмежених ресурсів і раціональність поведінки суб'єктів господарства. Крива виробничих можливостей. Економічні потреби та їх класифікація. Економічні блага. Класифікація економічних благ. Корисність. Величина корисності. Загальна корисність. Гранична корисність. Закон спадної граничної корисності.	2	1-5
П 2.2	Попит і пропозиція в ринковій економіці. Ринковий попит. Зміна обсягу попиту та зміна попиту. Нецінові детермінанти попиту. Пропозиція. Зміст закону пропозиції, його графічне та алгебраїчне зображення. Нецінові детермінанти пропозиції. Взаємодія попиту і пропозиції. Поняття ринкової рівноваги та її графічне зображення. Механізм встановлення ринкової рівноваги. Рівноважна ціна. Поняття еластичності. Визначення цінової еластичності попиту. Коефіцієнт цінової еластичності попиту. Поняття цінової еластичності пропозиції. Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції. Вплив фактора часу на еластичність пропозиції.	4	1-5
П 2.3	Аналіз поведінки споживача. Характеристика поведінки споживача. Раціональність вибору та рівновага споживача. Рівновага споживача та рівень його добробуту. Крива байдужості споживача. Графічне зображення кривої байдужості. Властивості кривої байдужості. Карта байдужості. Бюджетна лінія споживача. Графічне та алгебраїчне зображення бюджетної лінії. Поняття нахилу бюджетної лінії. Властивості бюджетної лінії.	2	1-5
П 2.4	Мікроекономічна модель фірми. Витрати виробництва та прибуток. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин. Сутність фірми та її функції. Види фірм. Поняття і види витрат. Сутність і види прибутку.	4	1-5

П 2.5	Модель фірми в умовах досконалої конкуренції. Умови виникнення досконалої конкуренції. Характерні риси ринку досконалої конкуренції. Переваги і недоліки ринку досконалої конкуренції. Досконало конкурентна фірма та умови її функціонування. Типи поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції: максимізація прибутку, мінімізація витрат, припинення виробництва.	4	1-5
П 2.6	Модель фірми в умовах недосконалої конкуренції. Характерні ознаки недосконалої конкуренції. . Різновиди монополій: відкриті, закриті, природні. Ринок монополістичної конкуренції. Модель ринку монополістичної конкуренції та її характерні ознаки. Олігополія. Моделі ціноутворення на олігопольному ринку.	4	1-5

3.4. Лабораторні заняття

Лабораторні заняття не передбачені.

3.5. Завдання для самостійної роботи здобувача

Види самостійної роботи в межах даного курсу наводяться у таблиці 4.

Таблиця 4 – Види самостійної роботи

Найменування видів самостійної роботи	Кількість годин
- самостійне опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до семінарських занять, виконання практичних робіт;	16
- відпрацювання тем лекцій, семінарських занять, та практичних робіт навчання;	6
- підготовка рефератів та презентацій за результатами досліджень;	10
– підготовка до модульного контролю;	10
- опрацювання матеріалу винесеного на самостійне вивчення	24
- підготовка до іспиту	10
Усього годин	76

Перелік матеріалу, який виноситься на самостійне вивчення, наведено у таблиці 5.

Таблиця 5 – Матеріал, що виноситься на самостійне вивчення

Шифри	Назви модулів (М), змістових модулів (ЗМ), тем (Т) та їх	Обсяг годин	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МАКРОЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ. МАКРОЕКОНОМІЧНА НЕСТАБІЛЬНІСТЬ ТА МАКРОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА	12	
ЗМ 1	Макроекономіка.	12	

T 1.1	Індекси споживчих цін, їх порівняльна характеристика	2	1-5
T 1.2	Моделі економічної рівноваги “витрати-випуск” і «вилучення — ін’єкції» за умов приватної економіки: графічна інтерпретація та економічні пояснення .	4	1-5
T 1.3	Промисловий цикл, його фази. Особливості сучасного циклу.	2	1-5
T 1.4	Сутність та методи антиінфляційного регулювання економіки. Варіанти антиінфляційної політики.	2	1-5
T 1.5	Державний борг та його вплив на національну економіку	2	1, 2, 3, 4
M2	ПОВЕДІНКА СПОЖИВАЧА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ ВИРОБНИЦТВО ЕКОНОМІЧНИХ БЛАГ	12	
ЗМ 2	Мікроекономіка.	12	
T 2.1	Процес споживання та динаміка зміни сукупної і граничної корисності. Перший закон Госена. Поняття рівноваги споживача. Другий закон Госена.	2	1-5
T 2.2	Перехресна еластичність попиту.	2	1-5
T 2.3	Ефект прибутку та ефект заміщення.	2	1-5
T 2.4	Систематизація факторів виробництва.	2	1-5
T 2.5	Економічні переваги ринку досконалої конкуренції.	2	1-5
T 2.6	Обмеження монопольної влади: антимонопольне законодавство.	2	1-5

Контроль за опрацюванням тем, винесених на самостійне навчання, входить до поточного оцінювання за відповідними змістовними модулями.

4. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література:

1. Макроекономіка : підручник / М. І. Макаренко, Т. О. Семененко, Ю. М. Петрушенко. – 2-ге вид., переробл. Суми : Сумський державний університет, 2021. – 307 с. ISBN 978-966-657-880-1 URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/86041/3/Makarenko.pdf>
2. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Конспект лекцій : навч. посіб. Національний університет «Києво-Могилянська академія». – Електрон. дані. – Київ : НаУКМА, 2024. 41 с. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/8fa5f779-1cab-4805-b95d-514053627aaa/content>
3. Базилінська О. Я. Макроекономіка. К., 2020. 442 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/Macroeconomics-Metod-Panchyshyn_SM_2020.pdf
4. Мікроекономіка: Навч. посібник / Н. М. Каменева, М. В. Косич, О. Ю. Александрова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 305 с. URL: <http://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/8611/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
5. Мікро- та макроекономіка: [Електронний ресурс]: навчальний посібник. / уклад. О.І. Андрусь. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 325 с. URL: <https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/48094/1/Mikro- ta makroekonomika.pdf>

4.2 Додаткова література

6. Сімків Л. Є. Макроекономіка та мікроекономіка: методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2024. 71 с. https://search.library.nung.edu.ua/DocDescription?doc_id=477032
7. Кібік О. М., Редіна Є. В., Хаймінова Ю. В., Котлубай В. О., Примаченко І. Ф., Калмикова Н. Ю. Макроекономіка. Мікроекономіка : практикум. Одеса, 2020. 76 с. URL: <http://surl.li/lnbuw>
8. Andrusiv, U., Simkiv, L., Dovgal, O., Demchuk, N., Potryvaieva, N., Cherchata, A., Popadynets, I., Tkachenko, G., Serhieieva, O & Sydor, H. (2020). Analysis of economic development of Ukraine regions based on taxonomy method Management Science Letters, 10(3), p. 515-522 doi: 10.5267/j.msl.2019.9.029 Scopus URL: http://www.growingscience.com/msl/Vol10/msl_2019_281.pdf
9. Zelinska H., Andrusiv, U., & Simkiv, L. (2020). Knowledge economy: trends in the world and analysis of Ukraine. Journal of Eastern European and Central Asian Research (JEECAR), 7(1), 104-113. <https://doi.org/10.15549/jeecar.v7i1.325> Scopus URL: <https://ieeca.org/journal/index.php/JEECAR/article/view/325>
10. Simkiv, L., Shults, S., Andrusiv, U., Bilyk, I., & Klym, N. (2022). Economic Growth of Regions of Ukraine in Conditions of Disproportional Regional Development. Journal of Optimization in Industrial Engineering, 15(1), 269-279 doi: 10.22094/JOIE.2021.1945345.1910 Scopus URL: http://www.qjie.ir/article_687280_58d1a9cb26fd7d1a75f1a36411b65e0a.pdf
11. Simkiv L., Andrusiv U., Kupalova H., Goncharenko N., Dzoba O., Yushkevych O. Concentration of entrepreneurial activity in the regions of Ukraine in the context of sustainable development. Financial and credit activity: problems of theory and practice Volume 3(44), 2022. P. 347-356. DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptop.3.44.2022.3776>
12. Сімків Л. Є., Білоус М.С. Ринок праці України в повоєнний період. Інфраструктура ринку.2024. №78 С. 30-34 -Index Copernicus Internationa

http://www.market-infr.od.ua/journals/2024/78_2024/8.pdf

13. Сімків Л. Є., Чорний П. П. Інструменти державної підтримки малого та середнього бізнесу в Україні в умовах воєнного стану. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2024. №2. С. 61-72
<https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/626/415>

14. Сімків Л. Є., Татарчук Р. Т. Сучасні тенденції розвитку інноваційного середовища цифрової економіки в Україні. Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ. 2024. №2. С. 153-161
<https://eung.nung.edu.ua/index.php/ecom/article/view/627/419>

4.3 Інтернет – ресурси

15. Офіційний Інтернет-сайт Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua>
16. Офіційний Інтернет-сайт Державного комітету статистики України. URL: ukrstat.gov.ua
17. Офіційний Інтернет-сайт Комітету міністрів України. URL: kmu.gov.ua
18. Офіційний Інтернет-сайт Національного банку України. URL: nbu.gov.ua
19. Global Competitiveness Report. URL: <http://www.wef.forum.org>.

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни відповідно до наказу №150 від 24.06.2021 р. «Про шифрування методів навчання, методів і форм оцінювання»(додаток №1 і 2) (<https://docs.google.com/document/u/1/d/e/2PACX-1vQrVF2RwMDC-2vDeCeUmuJVNdW66zTfBnpzBak5jPIpEEDhDdDtlLjtvWASRI3xg/pub>) використовуються наступні форми і методи навчання й оцінювання, таблиця 6.

Таблиця 6 – Забезпечення програмних результатів навчання відповідними формами та методами

Шифр програмного результату навчання	Методи навчання (МН)	Форми і методи оцінювання (МФО)
ПР 1	МН 1.1, МН 1.3, МН 2.2, МН 18, МН 19	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8
ПР 2	МН 1.1, МН 2.1, МН 2.2, МН 3.4, МН 18	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8
ПР 14	МН 1.1, МН 2.1, МН 2.2, МН 3.4, МН 18	МФО 1, МФО 4, МФО 5, МФО 6, МФО 8

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Оцінювання знань студентів проводиться за результатами комплексних контролів за двома модулями М1 і М2. Модульний контроль передбачає контроль теоретичних знань і практичних навиків. Схему нарахування балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни

наведено в таблиці 7.

Таблиця 7 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Макроекономіка та мікроекономіка»

Види робіт, що контролюються	Максимальна кількість балів
Модуль 1	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М1 (МФО 8)	20
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М1 (МФО 8)	30
Практичне заняття 1 (МФО 4, МФО 5)	3
Практичне заняття 2 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 3 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 4 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 5 (МФО 4, МФО 5)	4
Практичне заняття 6 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	4
Практичне заняття 7 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 8 (МФО 4, МФО 5)	3
Практичне заняття 9 (МФО 4, МФО 5)	3
Модуль 2	
Контроль засвоєння теоретичних знань модуля М2 (МФО 8)	20
Контроль засвоєння практичних навиків модуля М2 (МФО 8)	30
Практичне заняття 10 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 11 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 12 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 13 (МФО 4, МФО 5)	3
Практичне заняття 14 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 15 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 16 (МФО 4, МФО 5)	3
Практичне заняття 17 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 18 (МФО 4, МФО 5, МФО 6)	3
Практичне заняття 19 (МФО 4, МФО 5)	3
Усього	100

Екзаменаційна оцінка (МФО 1) з дисципліни виставляється студенту відповідно до наказів ректора про проведення семестрового контролю та кваліфікаційної атестації (<https://nung.edu.ua/department/navchalnyy-viddil/04-normatyvno-pravova-baza-universytetu>) згідно чинної шкали оцінювання.

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням застосовуються рівні навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наведені в таблиці 8.

Таблиця 8 – Рівні навчальних досягнень

Рівні навчальних досягнень	Відсоток балу за виконання завдань	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Здобувач вищої освіти	
Відмінний	90...100	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для вирішення поставлених перед ним завдань
Достатній	75...89	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні недоліки у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	60...74	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдання
Незадовільний	менше 60	має фрагментарні знання (менше половини) у незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допускаються суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача

Результати навчання з дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» відповідно до шкали, наведеної в таблиці 9).

Таблиця 9 - Шкала оцінювання: національна та ECTS

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
Добре	82-89	B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
Задовільно	67-74	D	Задовільно- непогано, але зі значною кількістю недоліків
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти іспит
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота

7. ЗАСОБИ НАВЧАННЯ

Особливих вимог не потребує. Очне навчання: обладнання для мультимедійних презентацій: мультимедійний проектор, екран проекційний, ноутбук, доступ до інтернету.

У разі проведення занять он-лайн: заняття проводяться з використанням платформи Google Meet або Zoom із застосуванням особистих портативних комп'ютерів студентів та засобів дистанційного навчання з наявними камерами та мікрофонами для візуалізації презентацій та ідентифікації осіб, розширено використовуються: електронна пошта, ресурси науково-технічної бібліотеки ІФНТУНГ.

Інформаційне забезпечення: платформа дистанційного навчання MOODLE.